

Medarbejdersammensætning i Buurtzorg sammenlignet med den danske ældrepleje

Notat

Baggrund og formål

Der er stor interesse for den hollandske Buurtzorg-model i Danmark. Samtidig er det uklart, hvordan og hvorvidt Buurtzorg-modellen kan bruges som afsæt for udviklingen af den danske ældrepleje, bl.a. fordi der er tale om en organiseringsform, der er udviklet af sygeplejersker til sygeplejersker (Buch, 2020).

VIVE har i forskellige sammenhænge gjort opmærksom på, at det engelske begreb "nurse" dækker over flere kategorier af sygeplejersker i Holland, og at det personale, der arbejder i de hollandske Buurtzorg-teams, ikke adskiller sig afgørende fra de danske sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere (Buch, 2020; Kjellberg, 2021).

I dette notat giver vi en nærmere redegørelse for medarbejdersammensætningen og opgavefordelingen i de hollandske Buurtzorg-teams henholdsvis den danske ældrepleje.

Den hollandske model

Pleje- og omsorgspersonalet i Holland er i henhold til hjemmesiden <https://nursework.nl/en/before-working-in-holland-as-a-nurse-or-caregiver/> indplaceret i syv kategorier, der svarer til niveau 1-7 i den europæiske ramme for kvalifikationer (EQF).

De 7 niveauer i den europæiske ramme for kvalifikationer

- Level 1: Caregiver/helper/assistant
- Level 2: Caregiver/helper
- Level 3: Caregiver Individual Care
- Level 4: Nurse
- Level 6: Nurse with bachelor degree in nursing (BDN)
- Level 7: Nurse specialist with master degree in nursing (MDN)

Level 5 er i henhold til hjemmesiden "reserveret til muligheder i fremtiden". Buurtzorg oplyser, at level 5 tidligere var bachelorsygeplejerskerne, og at der har været "megen diskussion om dette".

Det personale, der arbejder i de hollandske Buurtzorg-teams, er i henhold til Buurtzorg personale på level 3 (ca. 30 %), level 4 (ca. 30 %) og level 5-6 (ca. 40 %). Herudover har de enkelte level 7 sygeplejersker ansat.

Buurtzorg fortæller, at de tilstræber en bred repræsentation af personale på forskellige niveauer i deres teams. De fortæller dog også, at de både har eksempler på teams bestående af level 5-6 sygeplejersker og teams bestående af level 3-4 sygeplejersker.

De teams, der består af level 3-4 sygeplejersker, må "låne" level 5-6 sygeplejersker af de andre teams, når de skal lave de obligatoriske 3-måneders vurderinger, der har muliggjort nærvissitation og opgør med BUM-modellen i Holland¹.

Dansk ældrepleje

Personalet i den danske ældrepleje omfatter både sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, social- og sundhedshjælpere og forskellige former for elever og ufaglært personale (Vinge, 2020).

De danske sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere kan i henhold til den danske klassifikationsramme for livslang læring indplaceres på niveau 3 (social- og sundhedshjælpere), 4 (social- og sundhedsassistenter) og 6 (sygeplejersker) i den europæiske kvalifikationsramme (EQF).

De tre faggrupper har således samme overordnede uddannelsesniveaue som det pleje- og omsorgspersonale, der arbejder i de hollandske Buurtzorg-teams.

Andelen af sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere, der arbejder i ældreplejen, adskiller sig imidlertid noget, når man sammenligner de to lande.

¹ Buurtzorg gik for 5 år siden væk fra en BUM-model, hvor en central myndighed vurderede borgerens behov.

Målt i antal fuldtidsstillinger var der i 2020 cirka 11.000 sygeplejersker, 30.000 social- og sundhedsassistenter og 37.000 social- og sundhedshjælpere i kommunerne (Vinge, 2020).

Det svarer til en fordeling med ca. 17 % sygeplejersker, 38 % assistenter og 45 % hjælpere (mod 40 % level 5-6 sygeplejersker, 30 % level 4 sygeplejersker og 30 % level 3 omsorgsmedarbejdere i de hollandske Buurtzorg-teams).

Andelen af personale på forskellige uddannelsesniveauer kan ikke sammenlignes direkte mellem de to lande, da opgaveporteføljen er forskellig.

De hollandske Buurtzorg-teams varetager kun opgaver i relation til det, der i Danmark svarer til sygepleje (SUL138) og personlig pleje (SEL83). Praktisk bistand (SEL83) er reguleret under et andet lovkompleks, og det personale, der varetager disse opgaver (personalet i Buurtdiensten), er ikke så veluddannet som personalet i Buurtzorg (Buch, 2020).

I Danmark varetages arbejdet med hjemmesygepleje (SUL138) både af sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter, social- og sundhedshjælpere og ufaglært personale (Vinge, 2020). Social- og sundhedsassistenter varetager flere sundhedslovsopgaver end social- og sundhedshjælperne (Vinge & Topholm, 2021), og det ufaglærte personale får ofte de praktiske opgaver (Kjellberg, 2021).

Det kan ikke afklares, hvor stor forskellen reelt er, når man tager højde for forskellen i opgaveportefølje mellem de to lande.

De cirka 11.000 "nurses" i de hollandske Buurtzorg-teams omfatter imidlertid både personale, der svarer til de danske sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere.

Referencer

Buch, 2020:

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/buurtzorgs-model-for-hjemmesygepleje-og-hjemmepleje-15036/>

Kjellberg, 2021:

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/forsog-med-buurtzorg-modellen-i-ikast-brande-kommune-16533/>

Vinge, 2020:

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/obs-oplysninger-til-bureaukrater-om-sosu-er-15239/>

Vinge & Topholm, 2021:

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/social-og-sundhedshjaelpere-og-social-og-sundhedsassistenter-i-kommunerne-15862/>

VIVÉ